

INTERWENCJA KRYZYSOWA

Tomasz Bilicki

IV. ZAZWYCZAJ W SZKOLE...

Ile procent nauczycieli i nauczycielek chce pomagać podopiecznym i uważa, że uczeń lub uczennica mogliby zwrócić się do nich ze swoim problemem?

- a. 75%.
- b. 50%.
- c. 25%.

Prawidłowa jest odpowiedź **a** – trzy czwarte polskich nauczycielek i nauczycieli chce pomagać (*Rozmawiaj z Klasą* [...] 2021). 65% chciałoby się szkolić z umiejętności udzielania wsparcia.

Wspomniany raport wskazuje, że osoby pracujące w systemie edukacji w następujący sposób postrzegają najczęstsze przyczyny problemów dzieci i młodzieży:

76% – niskie poczucie własnej wartości,

76% – brak zainteresowania ze strony rodziców,

68% – brak akceptacji ze strony rówieśników i rówieśniczek,

65% – presja rówieśników i rówieśniczek.

Wystąpienie kryzysu albo urazu psychicznego po stresującym wydarzeniu zależy z reguły od siły stresora (w tym jego typu, natężenia, czasu ekspozycji), predyspozycji osobistych, środowiska życia i potencjalnego wsparcia. Powyższe wyniki wskazują, że według polskich nauczycielek i nauczycieli istnieją poważne czynniki mogące sprzyjać występowaniu kryzysów, a jednocześnie szkoła może być miejscem uzyskania pomocy psychologicznej.

WYSTĄPIENIE KRYZYSU PO STRESUJĄCYM WYDARZENIU ZALEŻY OD TRZECH CZYNNIKÓW:

1

SIŁY STRESORA

(w tym jego typu, natężenia, czasu ekspozycji)

2

PREDYSPOZYCJI OSOBISTYCH

3

ŚRODOWISKA ŻYCIA I POTENCJALNEGO WSPARCIA

Źródło: Opracowanie własne.

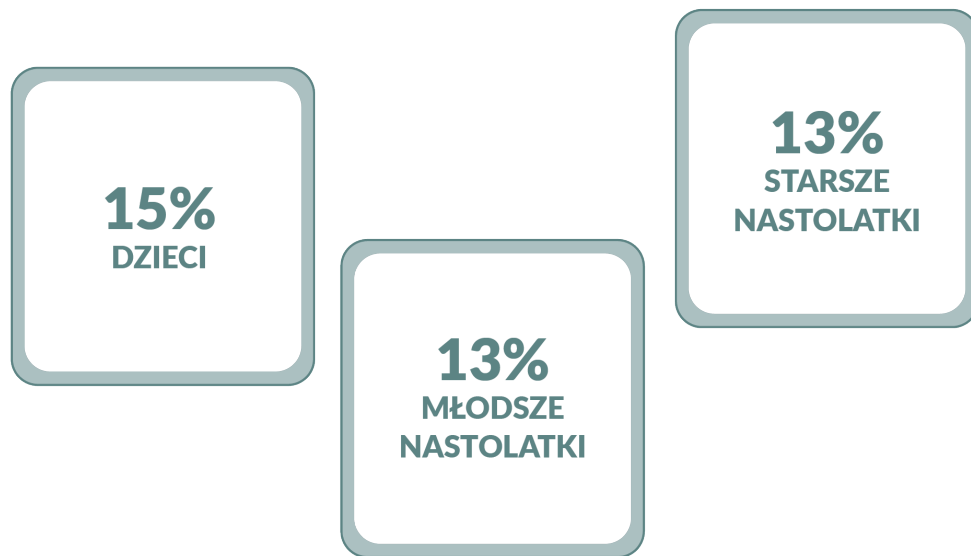
Gotowość nauczycielek i nauczycieli do wsparcia dzieci i młodzieży nie wyczerpuje jednak możliwości szkoły. Raport UNICEF (2021) z badań przeprowadzonych w krajach UE zwraca uwagę, że doświadczając smutku, aż 53% młodych osób zwraca się po wsparcie do rówieśniczki lub rówieśnika, a tylko 36% do osoby dorosłej (i to niekoniecznie rodzica). Świadczy to o konieczności rozwijania rówieśniczej interwencji kryzysowej, czyli kształtowania postaw i umiejętności świadczenia bezpiecznego i efektywnego wsparcia w relacjach poziomych. Wyniki badań UNICEF powinny także inspirować dorosłych, aby budowali lepsze relacje i stawali się atrakcyjnymi pomagaczami i pomagaczkami dla podopiecznych.

Warto zwrócić uwagę na fakty ustalone przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę (Włodarczyk 2022): 7% nastolatków i nastolatków nie ma w swoim otoczeniu ani jednej osoby, do której może się zwrócić w trudnej sytuacji. Inaczej niż w raporcie UNICEF jako osobę zaufaną i wspierającą 63% osób wskazało matkę, 51% koleżankę albo kolegę, 42% – ojca. Raport ten wskazuje też na następujące dane:

- 13% nastolatków i nastolatków jest nieszczęśliwych (najczęściej dotyczy to osoby w wieku 15–17 lat),
- 7% nastolatków i nastolatek nie czuje się bezpiecznie w najbliższej okolicy (zwłaszcza osoby w wieku 15–17 lat).

Raport Rzecznika Praw Dziecka (2021) wskazuje podobne wyniki: co siódme dziecko w Polsce odczuwa niezadowolenie ze swojego życia w stopniu zagrażającym zdrowiu psychicznemu. Gorsze samopoczucie mają starsze dziewczęta i młodzież z dużych miast. Połowa młodych ludzi nie akceptuje samych siebie. Są to czynniki ryzyka związane z występowaniem silnych reakcji kryzysowych i życia w permanentnym lub traumatycznym stresie.

NIEZADOWOLENI ZE SWOJEGO ŻYCIA

Raport Rzecznika Praw Dziecka. Ogólnopolskie naukowe badanie jakości życia dzieci i młodzieży (2021). Warszawa: Biuro Rzecznika Praw Dziecka.

Podsumowując – wiele młodych osób doświadcza w swoim życiu kryzysów. Szkoła nie może być wyłącznie środowiskiem ukierunkowanym na efekty edukacyjne. Uczniowie i uczennice przychodzą do placówki nie tylko z chęcią nauczenia się matematyki, ale także z problemami, radościami, doświadczeniami, marzeniami, oczekiwaniami i potrzebami. Nauczycielki i nauczyciele nie zajmują się zawodowo psychoterapią ani interwencją kryzysową, ale bardzo często spotykają się z sytuacjami, w których muszą świadczyć pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Na szczęście ¾ pracowników i pracownic oświaty chce się podjąć tego zadania.

Jeśli zagadnienia opisane w tekście szczególnie Cię interesują, lub sam(a) mierzysz się z podobnym problemem w Twojej szkole, zachęcamy do zapoznania się z poniższymi materiałami.

Bibliografia

Rozmawiaj z Klasą. Zdrowie psychiczne uczniów i uczennic oczami nauczycieli i nauczycielek. Raport z badania (2021). Warszawa: Fundacja Szkoła z Klasą.

Our Europe, Our Rights, Our Future (2021). UNICEF.

Włodarczyk J. (2022). Znajomość Telefonów Zaufania wśród młodzieży. Wyniki badania, Warszawa: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę.

Raport Rzecznika Praw Dziecka. Ogólnopolskie naukowe badanie jakości życia dzieci i młodzieży (2021). Warszawa: Biuro Rzecznika Praw Dziecka.

Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0).

Projekt Szkoła Dobrostanu korzysta z dofinansowania o wartości 127 000 euro otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest stworzenie innowacji pedagogicznej, która podniesie świadomość roli szkoły we wzmacnianiu zdrowia psychicznego uczniów.

Projekt współfinansowany przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności.

Lider programu:

Partner:

Finansowanie:

